

18.11.2018

לכבוד
חה"כ הרב יעקוב ליצמן
סגן שר הבריאות

בענין:

פרופ' איתמר גרוטו, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות ע"י ב"כ, עוה"ד לילך מהודר, עו"ד,
מיחידת הדין המשמעת במשרד הבריאות, ירושלים

הקובל

נגד

דר' מורשה לריפוי שיניים ע"י ב"כ עורכי הדין עופר דורון וערן קמרט

הנקבל

דין וחשבון לפי סעיף 48 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979

1. הקובלנה –

(א) ביום 23.1.2017, הגיש פרופ' גרוטו, המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות, קובלנה נגד ד"ר (להלן - **הנקבל**), על כי גילה התנהגות שאינה הולמת מורשה לריפוי שיניים, כאמור בסעיף 45(1) לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט – 1979 (להלן – **הפקודה**). זאת, בעניינם של פרסומים בקשר למרפאת שיניים "הראל מרכז מתקדם להשתלות שיניים בע"מ", שהנקבל היה הרופא האחראי בה (להלן – **המרפאה**).

ב"כ הקובל הגישה, ביום 24.8.2017, בקשה לתיקון הקובלנה (הבקשה נושאת תאריך 6.8.2017). ב"כ הנקבל התנגד לתיקון הקובלנה, ולאחר שמיעת טענות הצדדים לעניין זה החליטה הוועדה, בישיבה שהתקיימה ביום 11.9.2017, להתיר את התיקון המבוקש. הנימוקים להחלטה האמורה ניתנו ביום 25.9.2017. נוסח הקובלנה המתוקן מיום 5.9.2017 ייקרא להלן – **הקובלנה**.

(ב) עבירת המשמעת המיוחסת לנקבל בקובלנה -

הקובלנה מייחסת לנקבל התנהגות שאינה הולמת, על כי בניגוד להוראות סעיף 38(א) לפקודה ובניגוד לתקנות 2(1)(א), 2(1)(ה) ו-3(3) לתקנות רופאי השיניים (פרסומת אסורה), תשס"ט-2009 (להלן – **תקנות הפרסומת**), הנקבל עשה את אלה:

(1) פרסם פרסום מטעה ושגוי בניגוד לתקנות הפרסומת;

(2) התמיד בהפרת הוראות הפקודה במגוון אמצעי מדיה שונים – בשילוט חוצות, ברדיו ובאתר האינטרנט;

(3) הציג את עצמו ברדיו ובאינטרנט כמרצה בכיר, למרות שאינו רשאי לכך;

(4) שיבח את מיומנותו והשמיץ או זלזל במיומנותם של מורשים לטיפול שיניים אחרים וכן יצר חשש או הפחדה בקרב ציבור המטופלים.

(ג) הטענות העובדתיות שבקובלנה –

(1) הנקבל, שהוא מורשה לריפוי שיניים, שימש בתקופה הרלבנטית לקובלנה, כמנהל הרפואי של מרפאת "הראל מרכז מתקדם להשתלות שיניים בע"מ" (להלן – **המרפאה**).

למען שלמות התמונה נציין כי:

(א) בכתב הקובלנה המקורי נטען שהנקבל היה "מרפא שיניים". עניין זה בא על תיקונו בקובלנה (בנוסחה המתוקן), לאחר שהתברר לב"כ הקובל שמדובר בטעות, כפי שטען הנקבל.

(ב) המרפאה היתה "מרפאת תאגיד" והנקבל שימש בה כ"רופא אחראי".

(ג) מהראיות שהוגשו למדה הוועדה כי מניות התאגיד היו בבעלותן של אשת הנקבל ואשת אחיו של הנקבל, מר (להלן –), שהוא רוקח ולו גם תואר ראשון במשפטים, וכי טיפל בנושאי האדמיניסטרציה של המרפאה, לרבות בעניינים הקשורים לפרסום.

(ד) עוד עלה מהראיות כי בעקבות סכסוך בין הנקבל ו..., בעניינים הקשורים לניהול המרפאה, התאגיד פורק.

(2) הקובלנה מייחסת לנקבל התנהגות שאינה הולמת מורשה לריפוי שיניים, עקב שני "אירועי פרסום". לאירוע העומד במרכז העניין מתייחס סעיף 4 שבקובלנה והוא ייקרא להלן: **הראיון ששודר ברדיו**, ולאירוע הפרסום הנוסף, שבעניינו מיוחסת לנקבל עבירת המשמעת, מתייחס סעיף 5 שבקובלנה, והוא ייקרא להלן: **הפרסום באתר האינטרנט**. בקובלנה נטען לגבי אירועים אלה כדלקמן:

(א) **לגבי הראיון ששודר ברדיו** – בסעיף 4 שבקובלנה נטען כי, ביום 5.3.2016, לפי בקשתו של הנקבל, התראיין ברדיו מטעם הנקבל. עוד נטען שם כי קרא מדף שהוכן מראש על ידי הנקבל ושיבח את מיומנותו וכישרותו המקצועית, מסר מידע לא נכון או מצג שווא, פרסם מידע שיש בו השמצה או שלילת כשירות של מורשה לריפוי שיניים וכן מבצעים, הנחות או טובות הנאה שניתנות בקשר עם מתן או קבלת טיפול שיניים, הכל בניגוד לתקנות הפרסומות. בהמשכו של סעיף 4 שבקובלנה שבעה ציטוטים מאותו ראיון המהווים פרסומת אסורה לפי הוראות תקנות הפרסומות.

תמלול של הראיון ששודר ברדיו צורף לקובלנה **כנספח ג'** ומעיון בו עולה שמדובר בפרסומת הערוכה כמעין ראיון, שבתחילתו נאמר מפי ה"מנחה": "שלום לד"ר מ"הראל" ולצד תשובותיו של המרואיין, נכתב: "ד"ר

למען שלמות התמונה נציין שבכתב הקובלנה המקורי צויין בסעיף 4 שהנקבל הוא זה שהתראיין בראיון ששודר ברדיו. עניין זה תוקן לאחר שהתברר לב"כ הקובל כי אף שהנקבל הוצג בראיון ששודר ברדיו כמרואיין, בפועל לא היה זה הנקבל, אלא ..

בסעיף 4 שבקובלנה, מפורטים כאמור שבעה ציטוטים מהראיון ששודר ברדיו. על מנת להבהיר במה דברים אמורים, נביא כדוגמא, אחד מהם, שבו נאמר כך: "השוק מוצף בשתלים מזויפים תוצרת סין או עזה. היום בפריפריה או בכל חור בבני ברק או בירושלים תמצאו מרפאות שיניים שהרופא בהם עושה שתלים אפשר לומר במידכאות, בדרך כלל אלו מרפאות שכונתיות תוך בניינים או בכל מיני חנויות רחוב ומכך בעצם יש להיזהר. אותן מרפאות חוסכות בשמן ומעבירו מאדם לאדם את הטורבינה. חשוב מאוד להיזהר לא לעשות טיפולים כירורגיים כגון שתלים במרפאות שכונתיות במיוחד בתוך בניינים".

המדובר, במשפט זה בלבד, בשורה של אמרות האסורות לפי הוראות תקנות הפרסומות, משהוא כולל: עובדות מטעות או כאלה המהוות מצג שווא, בניגוד להוראות תקנה 2(1)(א); דברי זלזול, השמצה ושלילת כשירותו של מורשה לריפוי שיניים, בניגוד להוראות תקנה 2(1)(ה); ואף פרסומת שיש בה משום יצירת חשש או הפחדה, בניגוד להוראות תקנה 3(3).

(ב) **לגבי הפרסום באתר האינטרנט** – בסעיף 5 שבקובלנה נטען שבעמוד הבית של אתר האינטרנט של המרפאה, נמצא פרסום המשבח את מיומנותו של הנקבל, בניגוד לתקנות הפרסומות וכי הנקבל השתמש במושג "מרצה בכיר" המטעה לחשוב שמדובר במינוי אקדמי במוסד מוכר, למרות שהנקבל לא משמש כך בפועל. הפרסום האמור צורף לקובלנה **כנספח ד'**, והוא ייקרא להלן – **הפרסום באתר**.

(3) בנוסף לשני אירועי הפרסום האמורים בסעיף (2), מצויינים בקובלנה שני "אירועי פרסום" קודמים, שייקראו להלן **"אירועי הרקע"**, שאליהם מתייחסים סעיפים 2 ו-3 שבקובלנה. ב"כ הקובל הודיעה, עוד בדיון הראשון, כי אירועי הרקע צוינו בקובלנה כרקע בלבד וכי בעניינם לא מיוחסת לנקבל אשמה.

המדובר בשני "אירועי פרסום", שאחד מהם אירע בשנת 2013 והשני אירע בשנת 2015, שהסתיימו, בעקבות התכתבות עם משרד הבריאות, בהסרת הפרסומים האסורים, והוחלט שלא לנקוט בקשר אליהם בהליך משמעותי.

לגבי **אירוע הרקע הראשון** – בסעיף 2 שבקובלנה נטען כי בעקבות קבלת צילום פרסומת של המרפאה שבה נכתב **"השתלות שיניים ללא כאב וסבל בחצי שעה"**, פנה ד"ר אלי מאיר ממשרד הבריאות לנקבל בכתב, ביום 22.7.2013, וציין כי הפרסומת הינה בניגוד לתקנות הפרסומות, וכי רק בעקבות התכתבות ארוכה עם המרפאה, השלט הוסר. צילום השלט האמור צורף לקובלנה **כנספח א'**.

למען שלמות התמונה נציין כי:

מדובר בשלט, שבו חץ המפנה ככל הנראה לכיוון המרפאה, שמיקומו נותר לוט בערפל. לא הוגשה ראיה המלמדת על המקום שבו נמצא השלט, הנקבל ואשתו העידו שהם לא ראו אותו, ונראה שהוא היה מוצב, בתקופה שבה המרפאה היתה בתחילת דרכה, במקום כלשהו, מחוץ לבניין שבו נמצאה המרפאה.

לגבי **אירוע הרקע השני** – בסעיף 3 שבקובלנה נטען כי, בעקבות קבלת צילום פרסומת של המרפאה שכללה פרטים על מבצעים והנחות, הבטחת טיפול ייחודי ושימוש במונח **"השתלת שיניים בהקפאה"**, ד"ר אלי קובי ממשרד הבריאות שלח לנקבל מכתב שבו ציין כי הפרסומת הינה בניגוד לתקנות הפרסומות והנקבל התבקש להפסיק באופן מיידי כל פרסום אסור. עוד נטען שם כי רק לאחר התכתבות ארוכה של משרד הבריאות עם הנקבל וצוות המרפאה, הוסכם להסיר את הפרסומת. צילום של הפרסום האמור צורף לקובלנה **כנספח ב'**. במהלך הדיון התברר שמדובר במודעה שפורסמה בעיתון.

2. הוועדה והליך הדיון בקובלנה –

הרכב הוועדה שמונתה לדון בהליך זה שונה פעמיים – תחילה מונה ד"ר תרצה רמון כיושבת ראש הוועדה וכחברי הוועדה מונה, עוה"ד זמירה גולדנר (להלן – **ההרכב הראשון**). ביום 21.8.2017, מונתה עו"ד רות הורן, במקומה של עוה"ד גולדנר (להלן – **ההרכב השני**); וביום 21.11.2017, מונה ד"ר אבי פישמן, נציג הסתדרות רופאי השיניים, במקומו של (להלן – **ההרכב השלישי**).

הדיונים שהתקיימו בהליך זה –

(א) **בפני ההרכב הראשון** התקיים דיון אחד בלבד, ביום 12.6.2017, שהוקדש להקראת הקובלנה המקורית;

(ב) **בפני ההרכב השני** התקיימו שני דיונים: **ביום 11.9.2017** – אז נשמעה עדותו של אחיו של הנקבל (להלן –), שהעיד מטעמו של הקובל; **וביום 23.10.2017** – אז העידו שני עדים נוספים מטעמו של הקובל – ד"ר אלי קובי וד"ר חגית דומב, שניהם ממשרד הבריאות וכן הגב' אשת הנקבל, שהעידה מטעמו של הנקבל.

(ג) **בפני ההרכב השלישי** התקיימו שני דיונים נוספים:

ביום 12.3.2018 – דיון זה נועד לשמיעת עדותו של הנקבל, אלא שתחילתו הוקדשה לטענות בא כחו, כי מן הדין לזכות את הנקבל לאלתר, בשל אכיפה בררנית. ב"כ הנקבל טען כי ברקע פרישתו של ד"ר מחברותו בוועדה, לא עמדו נסיבות אישיות, כפי שהודע על ידי מזכירות בית הדין למשמעת, אלא בעקבות פרסומים של ד"ר הדומים, כך לטענתו, לפרסומים נשוא הליך זה, שהוצגו על ידו למשרד הבריאות. ב"כ הנקבל טען כי ככל שמדובר בפרסומים תקינים, כי אז לא היה מקום לכך שד"ר יפרוש מתפקידו כחבר הוועדה ואף לא היה מקום לנקוט בהליך המשמעת כנגד מרשו. מאידך, כך לטענתו, ככל שמדובר בפרסומים אסורים לפי הפקודה ותקנות הפרסומת כאשר כנגד ד"ר לא ננקט הליך משמעת, מן הדין לזכות את הנקבל, בשל אכיפה בררנית.

ב"כ הנקבל גם טען כי לחלופין, כי יש לדחות את הדיון, שנועד לשמיעת עדותו של הנקבל, הואיל ויש הכרח לחזור ולשמוע את עדותו של שכאמור העיד בפני ההרכב השני. זאת לטענתו, הואיל וד"ר אבי פישמן, שמונה במקומו של ד"ר לא נכח במהלך עדותו של ולא התרשם באופן ישיר מדבריו, וכי עניין זה יפגע בהגנת הנקבל. ב"כ הנקבל הבהיר אז כי מבחינתו ניתן לוותר על זימונם של יתר העדים, שהעידו בפני ההרכב השני, לשוב ולהעיד בפני הוועדה בהרכבה הנוכחי.

בעקבות זאת הוחלט:

- (א) כי טיעוני הצדדים לעניין האכיפה הבררנית יוגשו לוועדה, ככל שימצאו לנכון, במסגרת סיכום טענותיהם לעניין האשמה;
(ב) להעתר לבקשת הנקבל לזמן את לחזור ולהעיד בפני הוועדה בהרכב הנוכחי;
(ג) לדחות את טענת ב"כ הנקבל כי לאור הכוונה ולזמן את לחזור ולהעיד, יש לדחות את המשך הדיון.

בהמשך הודיע ב"כ הנקבל כי הוא מוותר על בקשתו לזמן את לחזור ולהעיד בפני הוועדה בהרכבה הנוכחי ואולם הוועדה אפשרה לו לשוב ולשקול עניין זה ובקשה שיודיע על כך מבעוד מועד לפני הדיון הבא. בהמשכו של דיון זה, העיד הנקבל.

הדיון האחרון התקיים ביום 9.4.2018 - בדיון זה חזר ב"כ הנקבל והודיע כי הוא מוותר על כך לזמן לחזור ולהעיד, והנקבל המשיך בעדותו.

הצדדים הגישו סיכום של טענותיהם בכתב.

3. דיון והמלצה –

הקובלנה מייחסת לנקבל התנהגות שאינה הולמת מורשה לריפוי שיניים, זאת בקשר לראיון ששודר ברדיו ובקשר לפרסום באתר האינטרנט.

גם לאחר שכתב הקובלנה תוקן כאמור, נותרה על כנה מחלוקת, באשר לעובדות המפורטות בקובלנה הקושרות את הנקבל לראיון שודר ברדיו. כך גם נותרה מחלוקת לגבי העובדות המפורטות בקובלנה, הקושרות את הנקבל לאירועי הרקע, אף שלגבי אלה, לפי הודעת ב"כ הנקבל, לא מיוחסת לנקבל אשמה.

קודם שנתייחס לראיון ששודר ברדיו, העומד במרכז העניין, למחלוקת העובדתית ולעולה מהראיות, נתייחס תחילה לנטען בקשר לפרסום באתר האינטרנט.

לגבי הפרסום באתר האינטרנט –

בסעיף 5 שקובלנה נטען שבעמוד הבית של אתר האינטרנט של המרפאה, נמצא פרסום המשבח את מיומנותו של הנקבל, בניגוד לתקנות הפרסומת וכי הנקבל השתמש במושג "מרצה בכיר" המטעה לחשוב שמדובר במינוי אקדמי במוסד מוכר, למרות שהנקבל לא משמש כך בפועל.

לגבי השימוש במונח "מרצה בכיר", נאמר בסעיף 6 שבקובלנה, הוא סעיף האשמה, כך: "כמו כן הנקבל עציץ את עצמו ברדיו ובאינטרנט כמרצה בכיר, למרות שאינו רשאי לכך".

במאמר מוסגר נקדים ונבהיר כי גם לאחר ששבנו ובחנו את האמור בתמלול הראיון ששודר ברדיו שצורף לקובלנה כנספח ג', לא מצאנו שם "מרצה בכיר" או מונח דומה לזה.

בכתב הקובלנה המקורי נטען, בסעיפים 5 ו- 6 שבקובלנה, שבפרסום באתר האינטרנט, הנקבל גם פרסם עצמו בתואר ד"ר למרות שאינו רשאי לכך. טענה זו נמחקה ואינה קיימת

בנוסח המתקן של הקובלנה, לאחר שהתברר לב"כ הקובל שהסברה כי הנקבל הוא "מרפא שיניים" כמשמעותו בסעיף 2(2) לפקודה, שלפיה נוסח כתב הקובלנה המקורי, מקורה בטעות.

זה המקום לציין שבסיכומים שהוגשו מטעם הקובל, אין התייחסות לנטען לגבי הפרסום באתר אינטרנט ונראה שלא יד המקרה בדבר. מעבר לכך שהטענה בדבר שימוש אסור בתואר ד"ר נמצאה שגויה והיא הוסרה מנוסח הקובלנה המתקן, אף הטענה כי לגבי המונח "מרצה בכיר", אינה נטולה מספק.

עיון בפרסום באתר האינטרנט, שצורף לקובלנה כנספח ד', מעלה שמדובר בפרסום המפרט את שמות הרופאים הפועלים במסגרת המרפאה, כשמתחת לשמו של הנקבל מופיעה רשימה של "קורסים רפואיים", שבה בין היתר צויין כך: "ד"ר מכהן כמרצה בכיר בסדנאות הדרכה בתחום השתלות לרופאי שיניים בארץ ובעולם".

המונח "מרצה בכיר" כשלעצמו אכן לקוח מתחום האקדמיה ולפיכך אילו צויין בפרסום שהנקבל "מכהן כמרצה בכיר", ותו לא, כפי שנטען בסעיף 5 שבקובלנה, אכן היה מדובר בפרסום אסור לפי תקנות הפרסום. דא עקא שכאמור לא כך צויין בפרסום.

ב"כ הנקבל טען שהשימוש במונח "מרצה בכיר בסדנאות הדרכה", נעשה כדין, כשהוא מסתמך לצורך זה על האמור במסמכים שסומנו נ/15 ו- נ/16. המדובר באישורים שניתנו על ידי מרכזים לרפואת שיניים במוסקבה ובסמרה, שלפיהם הנקבל העביר שם הרצאות וסמינרים כמרצה בכיר להשתלות שיניים. איננו סבורים שיש באישורים אלה ללמד לענייננו. גם אם המונח "מרצה בכיר בסדנאות הדרכה" מוכר ברוסיה, מונח כאמור לא נוהג בישראל. בהנתן שהמונח "מרצה בכיר" מוכר בישראל ככלל כתואר מתחום האקדמיה יכול שגם מה שפורסם בפועל, דהיינו כי הנקבל: "מכהן כמרצה בכיר בסדנאות הדרכה", עשוי ליצור רושם מטעה ולפיכך, נראה שראוי היה להמנע מהשימוש בו במסגרת פרסום הנוגע למיומנותיו של מורשה לריפוי שיניים ולוא למען הסר ספק.

מכל מקום, בסיכומים שהוגשו מטעמו של הקובל, אין התייחסות לנושא זה ומשכך אין לנו אלא להסיק שטענות הקובל לעניין זה נזנחו, מה גם שכאמור, הטענה העיקרית לגבי הפרסום האמור נמחקה משנמצא שהיתה מבוססת על טעות.

הטענות העובדתיות השנויות במחלוקת –

במרכז של המחלוקת העובדתית עומדות הטענות בקובלנה הקושרות את הנקבל לראיון ששודר ברדיו, שעליהן מבוסס סעיף האשמה שבקובלנה וכן הטענות בקובלנה הקושרות את הנקבל להתכתבות עם משרד הבריאות בקשר לאירועי הרקע. המדובר בטענות שלפיהן הנקבל היה: מודע לפרסום המרפאה בניגוד לתקנות הפרסום; כי הוא היה מעורב בפרסום התכנים האסורים ואף הכתיב את התכנים האסורים שנמסרו לפרסום; כי הוא היה מודע להתכתבות עם משרד הבריאות בקשר לאירועי הרקע ואף היה צד להתכתבות האמורה; כי דיבר, בראיון ברדיו, לבקשת הנקבל ומטעמו, קרא מדף שהוכן מראש על ידי הנקבל.

הנקבל טוען כי הטענות העובדתיות השנויות במחלוקת כאמור, לא הוכחו. לגרסת הנקבל, על אירועי הרקע והראיון ברדיו הוא למד רק בדיעבד, כאשר לטענתו, פעל בעניינים אלה מאחורי גבו, כשהוא אף מציף את חתימתו על אחד המכתבים שנכתבו בתשובה לפניה של משרד הבריאות בקשר לאירועי הרקע השני (הכוונה למכתב המסומן נ/ג3), ומתחזה, בראיון ששודר ברדיו, כאילו הוא הנקבל. לטענת הנקבל על אירועי הרקע הוא למד רק כשהחליך המשמעותי כבר עמד על הפרק וכי מיד לאחר שהוא נחשף לשידור של ראיון ברדיו, הוא עמד על כך שהפרסום יוסר לאלתר וכי כך גם קרה בפועל.

לטענת הנקבל שימש כמנכ"ל התאגיד והיה אחראי לניהול האדמיניסטרטיבי של המרפאה לרבות לנושא הפרסום וכי הוא טיפל בכל הנוגע לפרסום המרפאה. מדברי הנקבל עלה כי רק בדיעבד, לאחר שנחשף לשידור הראיון ברדיו, הוא הבין ששגה בכך שסמך על כמי שמתאים להקפיד על כך שהפרסומים בקשר למרפאה עומדים בתנאי החוק. זאת כאשר הוא סמך על בנושא הפרסומים, בהנתן הוא רוקח ובעל השכלה המשפטית, ולאור העובדה נכח בביקורת הראשונה שנערכה במרפאה, שבמהלכה ד"ר אלי מאיר הציג, בין היתר, את תקנות הפרסומים והנהלים של משרד הבריאות, מה גם שלטענתו הוא עצמו העמיד את מתחילה על קיומן של תקנות הפרסומים והחשיבות שבקיום הוראותיהן.

הראיות לגבי הראיון ששודר ברדיו ולגבי אירועי הרקע –

לגבי הראיון ששודר ברדיו –

תמליל הראיון ששודר ברדיו צורף כאמור לקובלנה כנספח א' ועולה ממנו כי מדובר בתשדיר פרסומי הערוך כמעין ראיון, שהמראיין בו הוא הנקבל, כאשר אין ספק שתוכן הדברים המיוחס שם לנקבל חמור ועומד בסתירה להוראות תקנות הפרסומת.

תחילה נטען בכתב הקובלנה המקורי כי הנקבל הוא המראיין באותו שידור, ומשב"כ עמדה על כך שהמראיין היה תוקן סעיף 4 שבקובלנה ומה שמיוחס עתה לנקבל הוא התראיין לבקשת הנקבל ומטעמו, כשאלו משיח "קרא מדף שהוכן מראש על ידי הנקבל".

ב"כ הקובל מסתמכת בטענותיה לעניין הראיון ברדיו אך על דברים שאמר בעדותו, שעל טיבה נעמוד בהמשך. ואכן עדותו של היא הראיה היחידה התומכת בטענות כי הוא התראיין ברדיו לבקשת הנקבל, או "מטעם הנקבל", או כי, במהלך הראיון ברדיו, הוא "קרא מדף שהוכן מראש על ידי הנקבל". זאת כאשר עדויות הנקבל ואשתו ממילא לא תומכות בטענות האמורות, מעדותם של עובדי משרד הבריאות לא ניתן ללמוד לעניין זה ומסמכים שהוגשו לוועדה מעלים לפחות ספק כבד לגבי מה שנאמר על ידי בעדותו, ויש בהם אף כדי לתמוך בגרסת הנקבל, בעדותו ובעדות אשתו.

הנקבל טוען כי הוא למד לראשונה על הראיון ברדיו, שעה שהוא שודר, בחודש ספטמבר 2016, ברדיו, כי הוא הזדעזע למשמע ה"שטויות" (כך לדברי הנקבל), שנאמרו במהלכו וכי הוא פעל מיד על מנת שהראיון לא ישודר עוד.

לגבי אירועי הרקע -

כאמור, אירועי הרקע צוינו בקובלנה, כרקע בלבד התומך בטענה כי הנקבל התמיד בהפרת הוראות הפקודה במגוון אמצעי מדיה וגו', וכי בעניינם לא מיוחסת לנקבל אשמה. מהאמור בסעיפים 2 ו- 3 שבקובלנה, שבו פורטו אירועי הרקע, לא ניתן ללמוד אלא על תוכנם של הפרסומים האסורים ועל כך שבעניין זה התקיימה התכתבות "עם המרפאה", לגבי אירוע הרקע הראשון, ו"עם הנקבל וצוות המרפאה", לגבי אירוע הרקע השני.

ההתכתבות בקשר לאירועי הרקע, הוגשה על ידי הנקבל, וממנה עולה שמדובר -

בקשר לאירוע הרקע הראשון - במכתבים (שסומנו 2/נ, 2/נב, ו- 2/נ), של ד"ר אלי מאיר ממשרד הבריאות שהופנו למרפאה, ובמכתבים (שסומנו 2/נא, ו- 2/נג), שנשלחו בתשובה למכתביו של ד"ר מאיר, ושעליהם מופיע שמו של שרק על אחד מהם יש גם חתימה בכתב יד;

ובקשר לאירוע הרקע השני - במכתבים (שסומנו 3/נ, 3/נב, ו- 3/נא), של ד"ר אלי קובי ממשרד הבריאות שהופנו למרפאה, במכתב (שסומן 3/נא), שנשלח בתשובה למכתב הראשון של ד"ר קובי, שעליו מופיע שמו של וחתימה בכתב יד, ובמכתב (שסומן 3/נג) שנשלח בתשובה למכתבו השני של ד"ר קובי (3/נב) שעליו מופיע שמו של הנקבל ואף בו יש חתימה בכתב יד.

זה המקום לציין שד"ר קובי מציין, במכתבו השני (3/נב), כי הוא קיבל את תשובתו של (3/נא), וכי הוא מבקש את תגובת הנקבל הן למכתבו הראשון והן למכתבו השני.

גם לגבי אירועי הרקע, לבד מעדותו של, אין בפנינו ראיה היכולה לתמוך בטענה כי הנקבל היה מודע לפרסומים האסורים בכלל, או בטענה כי הנקבל היה מודע להתכתבות עם משרד הבריאות בקשר לאירועי הרקע. זאת למעט המכתב שסומן כאמור 3/נא הנראה על פניו כאילו נחתם על ידי הנקבל. לא למותר לציין שב"כ הקובל אכן מסתמכת בטענותיה לגבי אירועי הרקע על שני אלה: עדותו של והמכתב 3/נג, שעליו מופיע שמו של הנקבל.

ב"כ הקובל טענה, כי אף אם ניסח את ה"כתיבה המשפטית" במענה למשרד הבריאות, לפי עדותו של הנקבל היה אתו, היה מעורב ומודע לפניות של משרד הבריאות ולמענה לפניות אלה. אין חולק העיד כך, אלא שכפי שיבואר להלן, להבנתו עדותו של רחוקה מרחק רב מעדות מהימנה.

העיד כי הוא אמנם זה שנהג ככלל, לנסח את המכתבים שנשלחו למשרד הבריאות, אלא ששלדבריו בשונה מהכלל, המכתב 3/נג נכתב על ידי הנקבל, לאחר שד"ר קובי לא הסתפק בתשובתו וביקש לקבל את תגובתו של הנקבל. עוד עלה מדבריו של, שבמקרה זה הנקבל אף לא אפשר לו לסייע בניסוח המכתב 3/נג וכי מי שסייעה לנקבל בכתיבת המכתב היתה אשת הנקבל.

הנקבל העיד שהוא לא ביקש להשיב למכתבים של משרד הבריאות, כי הוא לא היה מודע להתכתבות עם משרד הבריאות בקשר לאירועי הרקע, כי הוא לא כתב את המכתב 3/נג וכי החתימה בכתב יד שעל גבי המכתב האמור אינה חתימה שלו. אשתו של הנקבל העידה שהיא

לא היתה מעורבת בהכנת המכתב נ/33 ולדבריה היא לא היתה חשופה להתכתבות עם משרד הבריאות או למכתבים שהגיעו ממשרד הבריאות.

זה המקום להבהיר כי אנו סבורים שקיים לפחות ספק סביר ואף למעלה מזה, באשר לסברה שהנקבל הוא זה שכתב את המכתב נ/33 או חתם עליו. מעבר לאמור להלן לגבי מהימנות עדותו של והקושי להסתמך על האמור בה כראיה התומכת בהרשעת הנקבל בעבירת המשמעת המיוחסת לו, קשה שלא להתרשם מנוסחו של המכתב נ/33, שמי שכתב אותו הוא גם מי שכתב המכתבים האחרים, שלגביהם אין מחלוקת, שאלי משיח הוא זה שכתב אותם.

ב"כ הקובל טענה, שהחתימה בכתב יד שעל גבי המכתב נ/33, שונה מהחתימה של על גבי המכתב נ/34, ואכן כך הוא. אלא שהחתימה על גבי נ/33 גם שונה בתכלית מהחתימה של הנקבל על גבי טופס ההסכמה וההצהרה לשמש רופא אחראי, שסומנה נ/17. מאידך, החתימה על גבי המכתב נ/33, זהה לחתימה של על גבי מרשם שצורף לתלונה המסומנת נ/7, שם טען המתלונן שבנוכחותו הטביע על גבי המרשם את החותמת של הנקבל וחתם על המרשם כאילו הוא הנקבל.

לגבי עדותו של -

כאמור לעיל חבר הוועדה ד"ר אבי פישמן לא נכח בדיון שבו העיד ומשכך לא היה חשון להתנהלותו ולדבריו של העד במהלך מתן העדות, שהותירו רושם מאוד בעייתי, בלשון המעטה, על חברי הוועדה שנכחו אז. ואולם די לעיין בפרוטוקול הדיון על מנת ללמוד כי מדובר בעדות פתלתלה, הכוללת סתירות והתחמקות ממתן תשובות, כאשר במספר מקרים במקום להשיב, העד חזר והאשים את הנקבל בכך שהוא "גנב אותו" והשתלט על התאגיד, ובאחת ההזדמנויות הוא אף קילל את הנקבל.

על מנת להבהיר מה עומד ברקע התרשמות הוועדה מעדותו של נביא להלן מספר דוגמאות –

העיד שבמסגרת המרפאה הוא טיפל בתחום האדמיניסטרציה, לרבות בנושא הפרסום, כשהוא מציג את עצמו ככלי שרת ביד הנקבל וחוזר על טענות המרחיקות אותו מכל קשר לתוכנם של הפרסומים. תאר את תפקידו כתפקיד זוטרי התלוי בקבלת אישור של הנקבל, בקטנה כבחמורה, כשהוא חוזר ומדגיש שבכל עניין הוא אך ביצע הוראות שניתנו לו על ידי הנקבל, כך בכלל ובעיקר לגבי פרסומים. לגבי הפרסומים, העיד שהוא היה זה ש"סגר את העסקאות" ודאג להורדת המחיר ואילו התוכן המקצועי של הפרסומים נמסר לו על ידי הנקבל בכתב או בעל פה. בה בעת בהמשך העיד שאת העסקאות בנושא הפרסום "סגרו" שניים, הוא והנקבל, הואיל ולנקבל היו קשרים עם מפרסמים.

הציג בעדותו את תפקידו במרפאה, כ"כולבויניק" שלא פעל, בעניין כלשהו, על דעת עצמו אלא רק לפי הנחיות של הנקבל או באישורו, וכי התוכן בכל פרסום היה כזה שהוא קיבל מהנקבל, או שהנקבל אישר אותו.

משני מסמכים שהוגשו על ידי הנקבל, עולה כי בהזדמנויות אחרות הציג את תפקידו במסגרת המרפאה באופן שונה. המדובר במסמכים אלה:

(א) תמלול של שיחה שהתקיימה, ביום 27.12.2016, בין הנקבל ביום (תמלול השיחה סומן נ/4). מדובר בויכוח בין הנקבל, שבמהלכו מתלונן, בין היתר, על התמורה הנמוכה שהוא מקבל עבור עבודתו במסגרת המרפאה. בעמודים 8-10, מפרט את תפקידיו במסגרת המרפאה, כשהוא אומר, בין היתר: "איך אתה מפרסם את עצמך? מי כותב לך את הטקסטים..." ובהמשך: "אתה צריך להבין שזה לא רק לפרסם, זה כולל הכל. זה כולל טקסטים, מיילים...".

ב"כ הקובל טענה בסיכומים, כי על הוועדה להתעלם מהאמור בנ/4 שכן מדובר בשיחה שהתקיימה בחודש דצמבר 2016, לאחר האירועים המפורטים בקובלנה. איננו סבורים שבעובדה שהדברים נאמרו במועד מאוחר יותר, יש כדי לפסול אותם כראיה לכך היו גרסאות שונות לגבי תפקידו במסגרת התאגיד.

(ב) תצהיר של מיום 28.12.2016, שהוגש בתגובה לבקשה, שהוגשה על ידי אשתו של הנקבל, למינוי כונס נכסים זמני לתאגיד המרפאה. הבקשה והתצהיר סומנו נ/1. בסעיף 9.3 לתצהיר נאמר כך: "הוסכם בינו, כי יצחק הרופא, ישמש כמנהל הרפואי של המרפאה ויבצע את הטיפולים בפועל ואני, מכיוון שיש לי ניסיון רב בניהול אשמש כמנכ"ל החברה ואהיה אחראי על הצד האדמיניסטרטיבי. (ניהול, שיווק, מימון, פרסום, קבלת עובדים והתנהלות מול הלקוחות והספקים)".

עוד עלה מדבריו של שהיו "בלי סוף" ראיונות ברדיו, כי הוא לא זוכר את הראיון המוזכר בסעיף 4 לקובלנה (שלפי הנטען שם התקיים ביום 5.3.2016), וכי הוא אף לא זוכר אם אז

הנקבל מסר לו את המידע הרפואי בכתב או בעל פה. בהמשך העיד שהתוכן הרפואי שהוצג בכל ראיונות הרדיו היה זהה, ולאחר מכן חזר בו ואמר שהיו פעמים שבהם הוסף, לתוכן הרפואי, פרט זה או אחר.

מתמליל הראיון ברדיו עולה כאמור שמדובר בשאלות של "מנחה" ותשובות שלצידן צויין "ד"ר", כשבראש דברי פתיחה של המנחה, לאמור: "שלום לד"ר מ"הראל". העיד שתשובתיו הוקלטו, תחילה בשיחות טלפוניות ובמועדים מאוחרים יותר כשהוא נוכח באולפן והוא הגיב בזעם כשב"כ הנקבל ציין כי בראיון הוא התחזה להיות הנקבל, באומרו: "אני לא התחזיתי. תראה לי שאמרתי שאני. בשום מקום לא אמרתי שאני ובהמשך: "לא, אני לא אמרתי שאני ד"ר. אני לא אומר ברדיו "שלום, אני ד"ר", וגם: "איפה אמרתי שאני". לאור דברים אלה בקשה הוועדה להבין אם יכול לא היה מודע לכך שהראיון היה ערוך כך שמשמע ממנו כי הוא הנקבל. לפיכך, לאחר החקירה הנגדית, נשאל אם יכול שהוא נכח רק בזמן שבו הקליט את דבריו ולפיכך הוא לא שמע את הראיון כולו. להלן ציטוט מפרוטוקול הדיון בעניין זה, המדבר בעד עצמו –

עו"ד רות הורן: אתה לא יודע איזה צורה יש לעניין? אתה רק אומר את המשפטים והולך? אתה לא שומע את זה אחר כך?

אני יודע הכל.

עו"ד רות הורן: זאת אומרת אתה יודע שכאילו ככה,

הכל אני יודע,

עו"ד רות הורן: אלה יהיו השאלות,

ברור. אני מדבר במקומו, כן, כמו ה-.

עו"ד רות הורן: זאת אומרת שאתה יודע שדיברת במקומו. שככה זה יוצג ברדיו.

ברור. ברור. הוא אמר לי "תדבר במקומי", מה,

עו"ד רות הורן: אה, אבל,

אני לא אגיד שאני דוקטור, אבל תדבר,

עו"ד רות הורן: אבל הבנת שאתה מדבר במקומו, אנשים יבינו כאילו הוא מדבר,

ברור. ברור. אני לא, מסתיר שום דבר, אני בן אדם ככה. אני דובר שלו. אני בסך

הכל עשיתי משהו ש-.

עו"ד רות הורן: לא, אנשים יביאו (צ.ל. - יבינו) שאתה מדבר, לא שאתה דובר שלו. נכון?

בסדר. בכל דבר אפשר להגיד את זה. הוא נהנה מזה? הרופא האחראי שם? הוא

צריך להיות מודע, הוא יודע מזה, הוא כתב את זה. הוא ה-, הוא השלוח, אני שלוח,

עמדנו על מקצת הדברים, על מנת להמחיש את הרקע להבנתנו שעדותו של כשלעצמה, לא יכולה לשמש כתשתית ראיתית התומכת בטענות העובדתיות שבקובלנה ושעליהן מבוססת האשמה המיוחסת לנקבל.

משהגענו ממילא למסקנה האמורה, לא נדרשנו לראיות נוספות שהגיש הנקבל, כגון: תצהיר של עו"ד אלעד אטיאס (שסומן נ/10), שבו מפרט המצהיר שלושה תאריכים שבהם הוא שוחח עם שהציג עצמו כמנהל הרפואי של המרפאה; או עניין חמור העולה ממכתבה של הגב. המופנה לוועדה (שסומן נ/11), לפיו מצא לנכון לבדוק בעצמו התאמה של שיניים זמניות בפה של הגב. והשחזי את השיניים הזמניות בניסיון להתאים אותם. הגב. ואף ד"ר מבשב, שלפי האמור במכתב נכח בשעת מעשה, לא הוזמנו להעיד בפני הוועדה. ואולם תגובתו של לעניין זה, בעדותו, יותר משהיא תומכת בטענתו כי להד"ם, מעלה לפחות חשש שהאירוע המתואר במכתב נ/11 אכן אירע. במאמר מוסגר יצוין שאנו מניחים ומקווים שעניין זה כבר נבדק, או לחלופין ייבדק, על ידי המוסמכים לכך במשרד הבריאות.

כך גם לא נדרשנו לטענה נוספת של ב"כ הנקבל לפיה ברקע עדותו של עומד, מעבר לסכסוך שבינו לבין הנקבל, ההתחזות לאחר בפרסום אסור, עשויה להוות בסיס להליך משמעתי נגדו, בהיותו רוקח.

באשר לעדויות הנקבל ואשתו לגבי הראיון ששודר ברדיו -

בקובלנה נטען שמדובר בראיון שהתקיים ביום 5.3.2016. כאמור לא זכר את הראיון האמור, אולם מדבריו עלה כי ראיונות מסוג זה שודרו בתקופת החגים באביב ובסתיו. הנקבל העיד כי לראשונה נודע לו על הראיון ברדיו, או על כך שקיים תשדיר שבו מתראיין כאילו הוא הנקבל, בחודש ספטמבר 2016 בסמוך לפני ראש השנה, כאשר היה בנסיעה ברכב ביחד עם אשתו. אז לדברי הנקבל הוא שמע ברדיו: "פרסום שזוהי מאוד לפרסום עם השתלים מעוה". לדברי הנקבל הוא הזדעזע לשמוע את מדבר כשהוא מתחזה לו, וכן – "דיבר שטויות על שתלים מעוה, מה שאני זוכר ועל רופאים שלא מסטורלים את הטורבינות שלהם וכך מעבירים מחלות ועל ליזורים למיניהם". עוד העיד הנקבל כי הוא התקשר מיד, וכי "לאחר ויכוחים הגענו להסכמה שהוא יבקש מהרדיו להסיר את הפרסום, וביקשתי שישלח לי אסמכתא בעניין".

ב"כ הנקבל הגיש לוועדה הקלטה של שיחה שסומנה נ/13 וכן תמליל של אותה שיחה שסומן נ/14, ממנו עולה מבקש להקפיא את התשדיר, והאדם שאיתו אלי משיח מדבר מודיע שהוא יטפל בכך.

אשתו של הנקבל אמרה דברים מאוד דומים לדבריו של הנקבל, בקשר לאותו שידור ברדיו ולשיחה של הנקבל עם, בעקבות השידור.

במאמר מוסגר נציין שב"כ הקובל מציינת בסיכומים דברים שנאמרו על ידי הנקבל ואשתו בעדויותיהם, המצביעים לטענתה על כך שעדותיות אלה לא מהימנות. איננו סבורים שהאמור שם תומך בטענתה של ב"כ הקובל.

זאת ועוד, אף שמדובר בעדויות שניתנו על ידי בני זוג, על כל המשתמע מכך, ואף שגם מדבריהם ניכרו השפעות הסכסוך שבינם לבין ואשתו, על כל המשתמע גם מכך, לא מצאנו סיבה להטיל ספק בגרסה העולה מעדויות אלה, מה גם שכאמור, במספר הקשרים, עמדו לפנינו מסמכים התומכים בגרסת הנקבל ובעדות הנקבל ואשתו.

העולה מהראיות והאשמה המיוחסת לנקבל – העולה מהראיות –

מהראיות שהוגשו בהליך זה עולה, גם לאור האמור לעיל, כדלקמן: הנקבל שמונה כרופא אחראי במרפאה, הפקיד את כל הקשור בניהול האדמיניסטרטיבי של המרפאה, לרבות כל הקשור בפרסומת, בידי. לדברי הנקבל הוא לא התערב בתכנים שהועברו על ידי לפרסום והוא סמך על עליו בעניין זה לחלוטין.

כך היה לטענת הנקבל וכפי שעלה מעדותו, בידיעה הוא רוקח ולפיכך גם מודע לחשיבות שבקיום ההנחיות של משרד הבריאות ובידיעה השכלה משפטית. הנקבל העיד שעוד בתחילת הדרך הוא דן, מספר פעמים, עם על תקנות הפרסומת ובחשיבות שבקיום הוראותיהן וכי, בבקורת הראשונה שערך משרד הבריאות במרפאה, תקנות הפרסומת והמתחייב לאורן, הוצגו בפניו ובפני אלי משיח על ידי ד"ר אלי מאיר ממשרד הבריאות. עוד עלה מדברי הנקבל כי סבר שהפרסומים נעשו כדין גם לאחר שבדק פרסומים בעיתונות, ברדיו ובאתר האינטרנט ומצא שהם עונים על כל המתחייב לפי תקנות הפרסומת וכללו אך מידע כגון: שם המרפאה, סוגי טיפולים שנתנו בה, כתובתה ומספרי טלפון.

לטענת הנקבל וכפי שעלה מעדותו, הוא לא היה מודע לראיון ששודר ברדיו, אלא כאשר האזין לרדיו בנסיעה בחודש ספטמבר 2016 בנוכחות אשתו, וכי מיד לאחר מכן הוא דאג להסרת השידור, וכן כי הוא לא היה מודע לפרסומים בעניינם של אירועי הרקע ואף לא להתכתבות בעניינם, אלא רק בדיעבד כשהודע לו שיש כוונה להגיש את הקובלנה.

מעדות הנקבל עלה גם שבדיעבד הוא מבין שנהג בתמימות ושטעה כשסמך על, כשלדבריו הוא כבר נענש על כך כשנאלץ לפרק את התאגיד, מה גם שמשרד המבריאות מסרב לאפשר לו לשוב ולשמש כרופא אחראי במרפאת שיניים.

בסיכומים שהוגשו מטעם הקובל טענות נוספות כדלקמן:

(א) כי הנקבל "כמנהל הרפואי של המרפאה... היה אחראי על קיום הוראות החוק – פקודת רופאי השיניים... ותקנות רופאי שיניים (פרסומת אסורה)...";

(ב) "מעצם היותו רופא שיניים אשר שימש כ-מנהל הרפואי של המרפאה והרופא האחראי, היה בידיעתו (וגם אם טוען שלא "בידיעתו", היה צריך להיות מודע) והיה אחראי לכך שפרסום המרפאה יהיה בהתאם לתקנות...";

(ג) הנקבל "עשימש כרופא שיניים אחראי במרפאה...לא הקפיד על מילוי נוהל בריאות השן מס' 2.6 של משרד הבריאות המפרט את תפקידי רופא אחראי במרפאת שיניים של תאגיד"

(ד) "לא ייתכן שרופא שיניים שמשמש כמנהל רפואי במרפאה יעלים עין או "יעצום עיניו" מלראות פרסומים בשלטי חוצות ובשלטים המוצבים בכניסה למרפאה, לא יידע מה מפורסם באתר האינטרנט של המרפאה, ברדיו ובכלל באמצעי התקשורת".

במאמר מוסגר נציין כי לא מצאנו שבנוהל בריאות השן מס' 2.6, שב"כ הקובל מפנה אליו כאמור לעיל, יש התייחסות מפורשת לנושא הפרסום. זאת מעבר להוראות כלליות, העשויות להיות רבלנטיות גם לעניין הפרסום, ולפיהן: "על הרופא האחראי להכיר את הנהלים המקצועיים של האגף לבריאות השן כפי שמתפרסמים מעת לעת, ולוודא שהמרפאה מתנהלת על פיהם. על הרופא האחראי לוודא שהצוות במרפאה מכיר את הנהלים ופועל על פיהם". וכן להוראה לפיה על הרופא האחראי לוודא: "שרישוי המרפאה במקרה הצורך חידוש הרישוי נעשה, והמרפאה פועלת לפי תנאי הרישוי".

סעיף 3א לפקודה, שעניינו "מרפאות שיניים של תאגידים, קובע כתנאי להחזקה או לניהול מרפאת שיניים הוא כי המרפאה תהיה "בהשגחתו ותחת פיקוחו של רופא שיניים אחראי".

אין חולק שמי שמונה לשמש כרופא אחראי במרפאה, אחראי לכך שבמרפאה יקוימו הוראות הדין החל על מרפאות שיניים ועל המורשים לריפוי שיניים הפועלים במסגרת המרפאה, לרבות ההוראות שלפי נהלי משרד הבריאות ובכלל אלה ההוראות לעניין פרסום.

ואולם איננו סבורים שבנסיבות העניין, ניתן לבסס את הרשעה של הנקבל בעבירת המשמעת המיוחסת לו בקובלנה, לאורך הטענות הנוספות של ב"כ הקובל האמורות לעיל, לאור האמור להלן:

(א) הטענות הנוספות של ב"כ הקובל, הועלו כאמור בסיכומים, אלא שהן לא באות לידי ביטוי בקובלנה כפי שנוסחה. הטענות שבקובלנה, בכל הקשור לראיון ששודר ברדיו ולאירועי הרקע, מבוססות על טענות המיחסות לנקבל מעשים או מעורבות בראיון ששודר ברדיו ובאירועי הרקע, שכאמור לא הוכחו, ולא ניתן ללמוד מהאמור שם על טענה ממין הטענות הנוספות של ב"כ הקובל בסיכומים.

נראה שטענות נוספות אלה לא באות לידי ביטוי באמור בקובלנה הואיל והקובלנה, בנוסחה המקורי, הוגשה מתוך הנחה שהנקבל הוא זה שהתראיין בראיון ששודר ברדיו והיה צד להתכתבות עם משרד הבריאות בקשר לאירועי הרקע, ואף שנוסח הקובלנה תוקן, סעיף האשמה נותר ככלל כנוסחו המקורי.

מכל מקום אנו סבורים שיש ממש בטענת הנקבל כי קבלת טענות נוספות אלה, בנסיבות האמורות, יש כדי לפגוע בזכות הטיעון של הנקבל.

(ב) מעבר לאמור בסעיף קטן (א) שלעיל, ספק אם בנסיבות העניין אכן ניתן לומר שהנקבל עצם את עיניו "מלראות פרסומים בשלטי חוצות ובשלטים המוצבים בכניסה למרפאה, לא יידע מה מפורסם באחר האינטרנט של המרפאה, ברדיו ובכלל באמצעי התקשורת", כפי שנטען בטענות הנוספות של ב"כ הקובל.

טענה זו של ב"כ הנקבל, מתייחסת לכל אירועי הפרסומת המפורטים בקובלנה, כמקשה אחת. אם כי יש לזכור שכאמור לעיל, אירוע הפרסום באינטרנט כשלעצמו לא נטול מספק, ולגבי שני אירועי הרקע, לא מיוחסת לנקבל אשמה.

עיון בסעיף 38 לפקודה עולה שהמחוקק הכיר באפשרות שאדם אחר יעסוק בפרסומו של מורשה לטיפול שיניים או של מרפאת תאגיד.

במאמר מוסגר נציין כי בסעיפים קטנים (ד), (ה) ו- (ו) שבסעיף 38 האמור, נקבעו הוראות מיוחדות המתייחסות לפרסום בקשר למרפאת תאגיד או כזה הנוגע לעיסוק ברפואת שיניים, לעיסוקו של מורשה לריפוי שיניים או לעיסוקו של תאגיד. ואולם האשמה המיוחסת לנקבל בקובלנה לא מתייחסת אלא להפרת סעיף 38(א) לפקודה, ותו לא.

במבחן התוצאה אכן נראה שהדרך שבה פעל הנקבל בעניין הפרסומים לא הביאה לתוצאה ראויה. כפי שהתברר בדיעבד, עצם העובדה שהותר לטפל בנושא הפרסום וההסתמכות עליו כמי שיקיים את הוראות הדין, היתה טעות חמורה, למרות ידיעותיו של הוהמידע לעניין המתחייב לגבי פרסומים שנמסר לו, גם על ידי ד"ר מאיר ממשרד הבריאות. כך גם התברר שלצידם של פרסומים שהנקבל בדק ומצאם תקינים, כטענתו, התקיים הראיון ששודר ברדיו וכך גם הפרסומים שבאירועי הרקע.

ואולם ספק אם בנסיבות העניין, די בעצם העובדה שבמהלך כשלוש השנים שהמרפאה פעלה פורסמו פרסומים אסורים כאמור בקשר למרפאה, ללמד על כך שהנקבל נהג בעצימת עיניים או על כך שהתנהגות הנקבל מהווה התנהגות שאינה הולמת, לאור נסיבות העניין.

השאלה היא אם לאור הנסיבות האמורות שגרמו לנקבל לתת אמונו, תוך שהוא בודק פרסומים בדיעבד, בהנתן שמהראיות עולה שאלי משיח פעל מאחורי גבו של הנקבל, ככל הנראה אף זייף את חתימתו והציג עצמו בשידור רדיו כאילו הוא הנקבל, ניתן לומר שהתנהגותו של הנקבל אכן חרגה מהמצופה ממנו כמורשה לריפוי שיניים, ברמה העולה כדי עבירת משמעת.

התשובה לשאלה האמורה אינה נטולה מספק ואולם לא מצאנו לנכון להכריע בה, משממילא מדובר בטענה שלא ניתן ללמוד עליה מהקובלנה כפי שנוסחה.

(ג) מעבר לפרסום באינטרנט, שמהותו כפרסום אסור מוטלת בספק, אירוע הפרסום היחיד שלגביו מיוחסת לנקבל אשמה הוא הראיון ששודר ברדיו, ועניין זה כשלעצמו בכל מקרה, לאור הראיות שהוגשו בהליך זה, לא יכול לשמש בסיס לאשמה. זאת משהתברר התחזה להיות הנקבל, העדות היחידה הקושרת את המקרה לנקבל היא זו של שאף לדבריו לא זכר את השידור המוזכר בקובלנה ומכל מקום כאמור איננו סבורים שעל עדות זו כשלעצמה ניתן לבסס את הרשעה של הנקבל.

לאור כל האמור לעיל לא מצאנו כי יש בפנינו תשתית ראייתית התומכת בטענות הקובל, כנוסחן בקובלנה, אשר ניתן לבסס עליה הרשעה של הנקבל בהתנהגות שאינה הולמת מורשה לריפוי שיניים.

בשולי העניין נבקש להבהיר כי לאור המסקנה האמורה, לא התייחסנו לטענות נוספות של הנקבל ובהן טענה להגנה מן הצדק בשל אכיפה בדרנית. ב"כ הנקבל טען שהואיל ולא ננקט הליך משמעותי כנגד, שהוא כאמור רוקח, בקשר עם התחזותו לנקבל וביצוע הפרסום, לפי סיעף 56(1) לפקודת הרוקחים וכן הואיל ולא ננקט הליך משמעותי כנגד אשר כיהן בתחילה כחבר הוועדה, לדבריו: "בגין פרסומים זהים לחלק מהפרסומים המיוחסים לנקבל במסגרת הקובלנה".

בלא קשר לשאלה אם אכן יש מקום לנקוט בהליך משמעותי כנגד ד"ר או כנגד אם לאו, לא נוכל להמנע מלהתייחס לטענות ב"כ הקובל בעניין זה, המופיעות בסעיף ח' לסיכומים. איננו סבורים כי האמור שם מהווה התייחסות ראויה לטענת שהעלה הנקבל וכי הטענה: "לכל מקרה, וע"מ להסיר חשש לאכיפה בדרנית מכל סוג שהוא, העניין נבדק כאמור, ואין אנו יכולים למסור פרטים מעבר לכך (שכן העניין חוסה תחת הגנת הפרטיות של כב' חבר הוועדה לשעבר)", בעייתית על פניה.

בסיכום

לאחר ששקלנו את כל האמור לעיל, לא מצאנו לנכון להרשיע את הנקבל בעבירת המשמעת המיוחסת לו בקובלנה, בהעדר תשתית ראייתית התומכת באשמה המיוחסת לו בקובלנה.

ד"ר אבי שיפמן
חבר הוועדה

עו"ד רותי הורן
נציגת היועץ המשפטי
לממשלה

ד"ר תרצה רמון, יו"ר